

PROTOKOLL

Typ av möte: Beredningen för Hållbar Utveckling

Mötesdatum: 2012-05-09

Plats och tid: Orminge, Nacka stadshus, kl. 15.00–17.00

Närvarande:

- Erik Langby
- Stefan Saläng
- Gudrun Hubendick
- Kaj Nyman
- Per Chrisander
- Göran Fredriksson
- Björn Strehlenert
- Anders Tiger
- Hans Wigren
- Bengt Herlin, enhetschef, Inköpsenheten
- Erika Karlsson, inköpsansvarig, Inköpsenheten
- Nina M Granath, planerare/utvecklare Socialtjänsten
- Marie Haesert, planerare/utvecklare Socialtjänsten
- Lina Malm, översiktsplanerare, Planenheten
- Liselott Eriksson, kommunekolog, Park- och naturenheten
- Barbro Strååt, mötessekreterare

Justerare: Hans Wigren

Underskrifter:

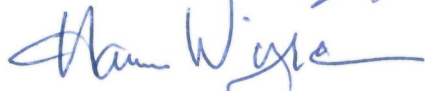
Sekreterare:

Ordförande:

Justerare:

Justeringsdatum: 2012-06-01

GB säger att om små och medelstora företag ska ges likvärdiga möjligheter i upphandlingar måste vi utveckla *formerna*. Gudrun vill se mer om miljöklassning och prioriteringar samt tydligare mål, vid ett senare tillfälle.

EL föreslår att man kanske kan paketera på olika sätt och dela upp upphandlingarna. Medborgarnas behov är vad som styr i slutändan. Men samhällets behov såväl som tekniken utvecklas kontinuerligt.

Stefan Salång, SS, tycker att presentationen skulle bli mer begriplig och konkret om procentsatserna byttes ut mot miljoner kronor istället.

BH säger att större växelverkan mellan upphandling och beställning kan ge möjligheter till bättre framtida avtal. Även små företag har tekniska möjligheter till att ta emot elektroniska beställningar och skicka elektroniska fakturor idag. Miljökrav kostar självfallet. Men avtalstrohet är ett sätt att spara pengar och få fler och bättre avtal.

För 2011 handlades enligt avtal för 2,2 miljarder, 76 % av den inköpta volymen var från avtalade leverantörer ("avtalstrohet").

Det mätinstrument som använts för att ta fram procenttalen har exkluderat kundvalsområden, partistöd, föreningsstöd och utbetalningar till anställda. Inköpsverksamheten behöver utvecklas till ett affärsstrategiskt stöd för verksamheterna. Detta är en förutsättning för att vi ska nå målen.

Erika Karlsson, EK berättar om projektet **Gröna Inköp**,

vars syfte är att ta fram metoder och rutiner för miljökravställning i upphandlingar, samt metoder och rutiner för uppföljning av kraven.

Utifrån kommunens övergripande mål för effektivt resursutnyttjande, god livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling, är projektets mål att ta fram metoder

- för miljökravställning i upphandlingar
- för uppföljning av miljökraven hos kontrakterade leverantörer
- för att mäta andelen gröna inköp, i förhållande till total inköpsvolym.

Projektet skall vara klart vecka 25.

Erika gick igenom mätfaktorer man använt sig av inom de fyra pilotupphandlingar som följs inom projektet.

På fråga från Björn Strehlenert, BS, om ev. samarbete med andra kommuner om inköp av exempelvis belysning, svarar BH att kommunen alltid gör en bedömning inför varje upphandling om man bör samarbeta med andra kommuner eller inköpscentraler. Man kommer ha allt mer nytta av Kommentus, en inköpscentral ägd av SKL för gemensamma upphandlingar, i framtiden. Olja köper vi redan nu genom dem.

Förbud bör finnas för farliga produkter, då tro och inte veta har också sina risker tycker EL.

Miljöstyrningsrådets definitioner och krav kommer i framtiden att få allt större betydelse avslutar EK.

47. Människor och hälsa i Nacka - Folkhälsorapport 2012 presenteras av Nina M Granath och Marie Haesert, båda planerare/utvecklare inom Socialtjänsten

Rapportens ger en lägesbeskrivning av hälsan, sjukligheten och hälsoorienterade levnadsvanor i Nacka kommun samt att se hur de utvecklats över tid. I detta fall med relaterat till statistik för 2010. Syftet är att få en grund för prioriteringar i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet i kommunen.

Hela rapporten kan läsas via länken här: [Folkhälsorapport2012](#)

De tre huvudmålen har strukturerats utifrån tre av kommunens övergripande mål som har bäring på folkhälsan:

- God livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling
- Starkt medborgarinflytande
- Trygg och säker kommun

Rapporten är lätt överblickbar och går att skriva ut som PDF, i sin helhet eller i olika sammanfattningar, bl.a. punktform, med all statistik samlad i ett dokument.

Förutsättningarna är goda för en bra hälsa i Nacka, med en genomsnittlig hög medelinkomst och utbildningsnivå hos befolkningen.

Det finns dock en del fakta som oroar, som ökande andel rökande tonårsflickor, ökande narkotikaanvändning, främst bland unga pojkar och hög andel tonårsflickor som anger psykisk ohälsa. Siffrorna i rapporten visar också på tydliga hälsoskillnader mellan olika grupper i samhället. Därför lyfter rapporten fram fyra viktiga hälsoutmaningar för Nacka kommun:

1. God hälsa för alla – stärkt hälsa i utsatta grupper
2. Ökad psykisk hälsa bland unga
3. Ökad fysisk aktivitet och bättre matvanor
4. Minskat användande av alkohol, narkotika och tobak

Genomgången väckte en del frågor.

Trots att, som Erik Langby sa, den knarkrelaterade brottsligheten inte ökar i Nacka, och inte heller våld kopplat till alkohol, visar rapporten att alkohol och narkotikamissbruket bland Nackaungdomar i årskurs nio, ligger i topp eller högre än i övriga länet.

Kustprogrammet, vars syfte är att ligga till grund för en långsiktigt hållbar utveckling i kustområdet, med balans mellan ekologiska, sociala, kulturella och ekonomiska intressen, antogs av Kommunstyrelsen 28 november 2011.

Programmet ger kunskap och vägledning i samband med översiktlig planering, detaljplanering, bygglovhantering, strandskyddsärenden och naturskydd.

GH frågar om hur den här kunskapen kommer in i våra verksamheter, som i arbetet med våra Marinor.? Bidrar Park- och Naturenheten med konkreta rekommendationer, alternativa förslag, konsekvensbeskrivningar, eller synpunkter på ev. strandskyddsdispanser vad gäller båtklubbar t.ex.?

Liselott Eriksson, LE, informerar att vi har 5800 bryggplatser i Nacka i dagsläget. Ingen gräns för expansion är satt, men EU:s ramdirektiv för vatten gäller fram till 2021.

Trots att giftiga bottenfärger är förbjudna behövs mer kunskap om bottenarnas kemiska status. Baggen och Svindersviken är hårdast drabbade. Giftiga färger används trots förbud. Fler informationsinsatser och dialoger med båtklubbarna behövs, liksom mer tillsyn på våra varv.

I Nacka har vi anlagt två båtbotentvättar i ett aktivt förebyggande arbete. Utbildningsinsatser kommer också att göras. Programmen ska ju läsas tillsammans med översiktsplanen för att få bedömningsgrunder vid stadsbyggnadsprojekt.

Kustprogrammet förändrar vårt arbete i Nacka genom att vi vid lokalisering av de olika verksamheterna måste se till att uppmärksamma marina naturvärden och strandmiljöer och att strändernas tillgänglighet för våra medborgare bör prioriteras.

På BS fråga om vad man kan göra med redan förgiftade bottenar svarar LE att gifterna ackumuleras i botten sedimentet i djuphål, och att blåstången samt fiskarnas reproduktionsförmåga redan påverkats.

Så länge bottenarna lämnas orörda sprids inte metalliska föroreningar som kvicksilver och bly vidare. Miljöriskerna kostar mycket att åtgärda, och bedömningar får göras från fall till fall om man kan kapsla in gifterna med geoduk, låta bottenarna vara orörda eller ev. sanera dem.

Hans W frågar om vi har några planer på naturreservat med marina värden i Nacka?

Några sådana planer finns det inte idag, men Erstaviken och Vårgårdessjön är särskilt ekologiskt intressanta och värdefulla.

[Här hittar du hela Kustprogrammet](#) (ca 110 sidor, PDF 26MB)

PROTOKOLL

Typ av möte: Beredningen för Hållbar Utveckling

Mötesdatum: 2012-05-09

Plats och tid: Orminge, Nacka stadshus, kl. 15.00–17.00

Närvarande:

- Erik Langby
- Stefan Saläng
- Gudrun Hubendick
- Kaj Nyman
- Per Chrisander
- Göran Fredriksson
- Björn Strehlenert
- Anders Tiger
- Hans Wigren
- Bengt Herlin, enhetschef, Inköpsenheten
- Erika Karlsson, inköpsansvarig, Inköpsenheten
- Nina M Granath, planerare/utvecklare Socialtjänsten
- Marie Haesert, planerare/utvecklare Socialtjänsten
- Lina Malm, översiktsplanerare, Planenheten
- Liselott Eriksson, kommunekolog, Park- och naturenheten
- Barbro Strååt, mötessekreterare

Justerare: Hans Wigren

Underskrifter:

Sekreterare:

Ordförande:

Justerare:

Justeringsdatum: 2012-06-01

- Nr** **Ärende:**
44. **Mötet öppnas**
Ordförande Erik Langby förklarar mötet öppnat.
45. **Hans Wigren** utses till justerare.
6. **Nacka kommuns arbete med hållbara upphandlingar**
Bengt Herlin, BH, och Erika Karlsson, EK, informerar om
- Projekt Inköp 2.0
- Gröna inköp, ett delprojekt till det ovan, samt arbetet med
- Samordnade transporter.
För närmare information se den bifogade PowerPoint-bilagan.

Bengt Herlin går igenom **Inköp 2.0**, vars syfte är att inköpsverksamheten, direkt eller indirekt, ska bidra till bättre service och än mer effektiva tjänster till medborgarna i Nacka.

Målen med projektet är kortfattat att

- utveckla former för samspel mellan inköpsenheten och kommunens verksamheter
- vidareutveckla kommunens upphandlingar så att små och medelstora företag ges likvärdiga möjligheter. Möjlighet till att ställa krav på praktikplatser i upphandlingar ska också prövas.
- utveckla metoder för att följa utvecklingen på marknaden och dialog med leverantörerna
- verka för 80 % avtalstrohet 2012
- 50 % av alla inköp görs via kommunens inköpssystem 2013
- 50 % av alla av alla varor levereras med samordnade transporter 2014
- 50 % av alla inköpta varor 2014 är miljöklassade

Gudrun Hubendick, GH, vill gärna se en klarare distinktion mellan mål och aktiviteter, samt konkreta och mätbara mål för att kunna göra bra uppföljningar, och vill också ha större klarhet i miljöklassningen, och kriterierna för dessa.

Målen är givna av styrgruppen med projektägaren Mats Bohman. Bengt Herlin tar en diskussion kring dem med honom.

En definition av miljöklassning pågår med hjälp av expertis.

Erik Langby, EL, säger att korsmål och extra krav vid offentliga upphandlingar är svåra för många mindre företag att leva upp till. Rigorösa skalkrav kan krocka i våra målsättningar.

GB säger att om små och medelstora företag ska ges likvärdiga möjligheter i upphandlingar måste vi utveckla *formerna*. Gudrun vill se mer om miljöklassning och prioriteringar samt tydligare mål, vid ett senare tillfälle.

EL föreslår att man kanske kan paketera på olika sätt och dela upp upphandlingarna. Medborgarnas behov är vad som styr i slutändan. Men samhällets behov såväl som tekniken utvecklas kontinuerligt.

Stefan Saläng, SS, tycker att presentationen skulle bli mer begriplig och konkret om procentsatserna byttes ut mot miljoner kronor istället.

BH säger att större växelverkan mellan upphandling och beställning kan ge möjligheter till bättre framtida avtal. Även små företag har tekniska möjligheter till att ta emot elektroniska beställningar och skicka elektroniska fakturor idag. Miljökrav kostar självfallet. Men avtalstrohet är ett sätt att spara pengar och få fler och bättre avtal.

För 2011 handlades enligt avtal för 2,2 miljarder, 76 % av den inköpta volymen var från avtalade leverantörer ("avtalstrohet").

Det mätinstrument som använts för att ta fram procenttalen har exkluderat kundvalsområden, partistöd, föreningsstöd och utbetalningar till anställda. Inköpsverksamheten behöver utvecklas till ett affärsstrategiskt stöd för verksamheterna. Detta är en förutsättning för att vi ska nå målen.

Erika Karlsson, EK berättar om projektet **Gröna Inköp**,

vars syfte är att ta fram metoder och rutiner för miljökravställning i upphandlingar, samt metoder och rutiner för uppföljning av kraven.

Utifrån kommunens övergripande mål för effektivt resursutnyttjande, god livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling, är projektets mål att ta fram metoder

- för miljökravställning i upphandlingar
- för uppföljning av miljökraven hos kontrakterade leverantörer
- för att mäta andelen gröna inköp, i förhållande till total inköpsvolym.

Projektet skall vara klart vecka 25.

Erika gick igenom mätfaktorer man använt sig av inom de fyra pilotupphandlingar som följs inom projektet.

På fråga från Björn Strehlenert, BS, om ev. samarbete med andra kommuner om inköp av exempelvis belysning, svarar BH att kommunen alltid gör en bedömning inför varje upphandling om man bör samarbeta med andra kommuner eller inköpscentraler. Man kommer ha allt mer nytta av Kommentus, en inköpscentral ägd av SKL för gemensamma upphandlingar, i framtiden. Olja köper vi redan nu genom dem.

EL inflikar att stora volymer bara kan klaras av stora företag. Redan där krockar vi med våra mål.

Samordnade(gröna) transporter från tre leverantörer genom Bring i Västberga. Totalt levererade Bring 2855 orders, under 2011, med 147 körningar. Matleveranser ligger utanför denna samordning. De kör tre olika slingor i Nacka: Sicklaön tisdagar, Älta onsdagar och Boo och Saltsjöbaden på torsdagar.

Målet för 2014 är att 50 % av transporterna skall vara samordnade. Enheten jobbar för att livsmedelsleverantörerna själva ska samordna sina leveranser inom Nacka kommun, vilket kan halvera antalet lastbilskilometrar för livsmedel

Erika berättar att man idag har tre olika livsmedelsleverantörer, vilka levererar 1-3 dagar per vecka. Även om varje företag gör egna samordningar har det varit svårt att samordna alla tre.

EL informerar om att Nacka är ledande i Sverige inom detta område, som inte är enkelt utan stöter på många hinder.

SS undrar hur de ekonomiska incitamenten ser ut.

Incitamenten är inte tydliga idag, då varje enhet får en egen faktura från Bring. De måste utvecklas vidare. Förslagsvis kan kommunstyrelsen plocka in målen i budgeten för att få en tydligare styrning.

Sjukvårdsmaterial och läromedelsleveranser ska implementeras i samordnade transporter under 2012.

GH vill väcka tanken om att utnyttja alternativa transportmedel, t.ex. tåg, i framtiden, vilket nu är svårt så länge alla säger E.L, vill ha allt levererat från dörr till dörr. EL framhåller vidare att vi är ett lysande exempel i Sverige redan nu.

GH frågar vilka miljömärkningar/certifieringar man använder sig av beträffande kemisk-tekniska artiklar. GH vill också veta om vi har kontroll över eventuella mjukgörare i lek- och sportmaterial vid upphandlingar, något man har i Stockholms kommun. Även om det blir dyrt så är också ohälsa pga miljögifter kostsamt. Att vara föregångare och hålla sig till försiktighetsprincipen är viktigt för framtiden.

Vi går mot allt större andel kemisk tekniska artiklar som är miljömärkta, svarar EK, även om det är dyrt.

Förbud bör finnas för farliga produkter, då tro och inte veta har också sina risker tycker EL.

Miljöstyrningsrådets definitioner och krav kommer i framtiden att få allt större betydelse avslutar EK.

47. Människor och hälsa i Nacka - Folkhälsorapport 2012 presenteras av Nina M Granath och Marie Haesert, båda planerare/utvecklare inom Socialtjänsten

Rapportens ger en lägesbeskrivning av hälsan, sjukligheten och hälsoorienterade levnadsvanor i Nacka kommun samt att se hur de utvecklats över tid. I detta fall med relaterat till statistik för 2010. Syftet är att få en grund för prioriteringar i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet i kommunen.

Hela rapporten kan läsas via länken här: [Folkhälsorapport2012](#)

De tre huvudmålen har strukturerats utifrån tre av kommunens övergripande mål som har bäring på folkhälsan:

- God livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling
- Starkt medborgarinflytande
- Trygg och säker kommun

Rapporten är lätt överblickbar och går att skriva ut som PDF, i sin helhet eller i olika sammanfattningar, bl.a. punktform, med all statistik samlad i ett dokument.

Förutsättningarna är goda för en bra hälsa i Nacka, med en genomsnittlig hög medelinkomst och utbildningsnivå hos befolkningen.

Det finns dock en del fakta som oroar, som ökande andel rökande tonårsflickor, ökande narkotikaanvändning, främst bland unga pojkar och hög andel tonårsflickor som anger psykisk ohälsa. Siffrorna i rapporten visar också på tydliga hälsoskillnader mellan olika grupper i samhället. Därför lyfter rapporten fram fyra viktiga hälsoutmaningar för Nacka kommun:

1. God hälsa för alla – stärkt hälsa i utsatta grupper
2. Ökad psykisk hälsa bland unga
3. Ökad fysisk aktivitet och bättre matvanor
4. Minskat användande av alkohol, narkotika och tobak

Genomgången väckte en del frågor.

Trots att, som Erik Langby sa, den knarkrelaterade brottsligheten inte ökar i Nacka, och inte heller våld kopplat till alkohol, visar rapporten att alkohol och narkotikamissbruket bland Nackaungdomar i årskurs nio, ligger i topp eller högre än i övriga länet.

Nina Granat, NG, framhåller också det starka sambandet mellan tobaksrökning och cannabismissbruk.

GH tycker att Nacka kommun såväl som vuxna i allmänhet bör anordna fester utan alkohol och visa att man kan umgås och ha roligt ändå. BS vill att vi ska diskutera vad vi konkret kan göra för att förbättra läget i Nacka.

48. **Det fortsatta arbetet med kommunens Grönstrukturprogram och Kustprogram. Lina Malm, översiktsplanerare, Planenheten och Liselott Eriksson, kommunekolog, Park- och Naturenheten informerar**
Lina Malm presenterar Kustprogrammet och Liselott Eriksson Grönstrukturprogrammet kompletterat med ett bildspel i fonden.

Kustprogrammet omfattar kommunens kust-, havsvatten- och skärgårdsområden, och innehåller mål, rekommendationer och förutsättningar för förvaltning av vattenområden, naturmiljöer, kulturmiljöer, strandskydd, bebyggelse och bryggor, friluftsliv, fiske, båtliv, kommunikationer och miljö- och riskfaktorer.

Ett centralt begrepp är ”ekosystemtjänster”, tjänster naturen, dvs. ekosystemen, tillhandahåller och som människan är direkt beroende av för sin överlevnad. Ekosystemtjänster är gratis, och tas ofta för givet, och måste ges en framträdande plats i vårt miljöarbete sett ur både ekonomiska och mänskliga perspektiv.

Ekosystemtjänster kan vara

- produkter, som syre eller rent vatten
- reglerande tjänster som exempelvis pollinering av nyttoväxter och rening av vatten
- upprätthållande tjänster, t.ex. fröspridning
- kulturtjänster, t.ex. möjlighet till friluftsliv och estetiska värden

För Nackas del ger havets ekosystem rekreativsmöjligheter, intäkter genom turism, transportmöjligheter samt vattenrening genom blåmusslorna. Bland havets gratistjänster kan också nämnas förmågan att binda koloxid, vilket minskar den negativa klimatpåverkan samt sjögräsängarnas skyddande funktion mot stranderosion.

De miljöhot vi har i Nacka handlar dels om övergödning, Baggensfjärden och Skurusundet påverkas vissa år, dels av sjöfartens och fritidsbåtarnas svall och propellerrörelser och de ännu förekommande giftiga båtbottnfärgerna, men också föroreningarna från industrin, för att nämna några.

Sätt att komma tillrätta med det kan vara tillsyn, men också modifiering av stränderna med bryggor, eller muddring av bottarna som exempel.

Kustprogrammet, vars syfte är att ligga till grund för en långsiktigt hållbar utveckling i kustområdet, med balans mellan ekologiska, sociala, kulturella och ekonomiska intressen, antogs av Kommunstyrelsen 28 november 2011.

Programmet ger kunskap och vägledning i samband med översiktlig planering, detaljplanering, bygglovhantering, strandskyddsärenden och naturskydd.

GH frågar om hur den här kunskapen kommer in i våra verksamheter, som i arbetet med våra Marinor.? Bidrar Park- och Naturenheten med konkreta rekommendationer, alternativa förslag, konsekvensbeskrivningar, eller synpunkter på ev. strandskyddsdispanser vad gäller båtklubbar t.ex.?

Liselott Eriksson, LE, informerar att vi har 5800 bryggplatser i Nacka i dagsläget. Ingen gräns för expansion är satt, men EU:s ramdirektiv för vatten gäller fram till 2021.

Trots att giftiga bottenfärger är förbjudna behövs mer kunskap om bottenarnas kemiska status. Baggen och Svindersviken är hårdast drabbade. Giftiga färger används trots förbud. Fler informationsinsatser och dialoger med båtklubbarna behövs, liksom mer tillsyn på våra varv.

I Nacka har vi anlagt två båtbottevättar i ett aktivt förebyggande arbete. Utbildningsinsatser kommer också att göras. Programmen ska ju läsas tillsammans med översiktsplanen för att få bedömningsgrunder vid stadsbyggnadsprojekt.

Kustprogrammet förändrar vårt arbete i Nacka genom att vi vid lokalisering av de olika verksamheterna måste se till att uppmärksamma marina naturvärden och strandmiljöer och att strändernas tillgänglighet för våra medborgare bör prioriteras.

På BS fråga om vad man kan göra med redan förgiftade bottenar svarar LE att gifterna ackumuleras i botten sedimentet i djuphål, och att blåstången samt fiskarnas reproduktionsförmåga redan påverkats.

Så länge bottenarna lämnas orörda sprids inte metalliska föroreningar som kvicksilver och bly vidare. Miljöriskerna kostar mycket att åtgärda, och bedömningar får göras från fall till fall om man kan kapsla in gifterna med geotek, låta bottenarna vara orörda eller ev. sanera dem.

Hans W frågar om vi har några planer på naturreservat med marina värden i Nacka?

Några sådana planer finns det inte idag, men Erstaviken och Vårgårdessjön är särskilt ekologiskt intressanta och värdefulla.

[Här hittar du hela Kustprogrammet](#) (ca 110 sidor, PDF 26MB)

Grönstrukturprogrammet är liksom kust- och kulturmiljöprogrammet ett underlag till översiktsplanen, och innehåller förutsättningar, mål och rekommendationer för ett hållbarhetsperspektiv ekologiskt, ekonomiskt, socialt såväl som kulturellt, säger Liselott Eriksson.

Olika inventeringar, som skyddad natur, upplevelsevärde, naturskydd, strandskydd och kulturvärden, skiktas på varandra i materialet, och bidrar till en helhetsbild för att det gröna ska hamna på rätt plats. Man jobbar också med åtgärdsplaner, som skötselplaner, viltvårdsplaner och kommunikationsstrategier, och ser till all naturmark, allt för att medborgarna ska få djupare kunskaper om park- och naturmarkernas värden och stimulans att *använda* naturen till utvistelse och friluftsliv.

Nackas grönstrukturprogram är ett strategiskt underlag som ger vägledning för kommunens arbete med fysisk planering, naturvård och om naturens roll i folkhälsoarbetet.

BS efterlyser målinriktad kommunikation till de, i den tidigare diskuterade Folkhälsorapporten, utsatta grupperna.

HW ser med glädje att skolor och förskolor rikligen utnyttjar Nyckelviken som en resurs.

Grönstrukturprogrammet (ca 70 sidor, pdf 40MB)

Många nämnder är berörda av arbetet med programmen och ingår också i informationsarbetet med dessa.

- 49. **Kommande möte blir den 6 september, kl 15.00**
Den 16-17 oktober är studieresa inplanerad.
- 50. **Övriga frågor**
Inga övriga frågor
- 51. **Ordförande Erik Langby avslutar mötet.**

Vid protokollet
Barbro Strååt